

ÚTILÍFSMIÐSTÖÐ SKÁTA ÚLFLJÓTSVATNI

Fylgiblað með 90 ára afmælisriti
Skátahreyfingarinnar 2. nóvember 2002

i 60 ár

Frábær aðstaða fyrir ferðafólk

Á Úlfjótssvatni hefur verið byggð upp frábær aðstaða fyrir ferðafólk í víðustu merkingu þess orðs. Aðstaðan er ein sú besta sem er í boði á almennum tjaldsvæðum landsins en ekki er verið að byggja upp almennt tjaldsvæði sem slíkt, heldur útlífsmiðstöð sem hentar jafnt börnum sem fullorðnum. Tilvalið er að gista á staðnum í tjaldi og njóta þess sem staðurinn hefur upp á að bjóða. Því getur fjölskyldan, vinahópurinn, vinnufélagarnir eða ættin komið og dvalið í tjaldi, tjaldvagni eða fellihysi í lengri eða skemmri tíma við kjöraðstaður.

Útisvæðinu er skipt niður í nokkrar sjálfstæðar tjaldflötir þannig að stórir hópar geta verið nokkuð út af fyrir sig. Á öllum flötunum er stutt í næstu salernis- og þvottaaðstöðu, kolagrill er á öllum flötum ásamt bekkjum og borðum. Allt er innifalið í hóflegu gjaldi. Þá er opin smá sjoppa á staðnum yfir sumarið. Gestum á tjaldsvæðinu okkar á Úlfjótssvatni leiðist ekki því nóg er að gera fyrir unga sem aldna og má nefna: Silungsvæði í vatninu, stór klifur- og sigturn, háloftabraut (tilbúin sumarið 2003, sú eina á Íslandi), sérsmíðaðir kassabílar og braut, merktar gönguleiðir, ögrandi þrautabraut, fót-boltavöllur, frisbigolfvöllur, vatnasafarí með rennibraut, varðeldalutir, blakvöllur, ratleikir, bátaleiga, kajakleiga, og margt, margt fleira.

Frábært útivistarsvæði og tjaldsvæði - fjölskylduparadís

Lýsing á staðháttum á upphafsárunum:

Landrymi og berjagnægð

Þetta er skrifað 1942: „Úlfjótssvatn er ekki í alfaraleið. Grafningsvegurinn er fremur stírfær bílum og frá Ljósafossi er ekki hægt að komast nema gangandi eða á bát og tekur sú ferð um 20 mínútur. Samgöngur við Reykjavík eru þó sérstaklega þægilegar og er rútuferð daglega að Ljósafossi fjóra daga vikunnar og þar af bæði laugardaga og sunnudaga.

Landrymi er hér geysilegt og sæmilegar engjar og beitoland og jafnframt er gnægð berja á sumrum. Mest er af bláberjum og krækiberjum en þau síðarnefndu eru mjög stór og fjóttind. Einnig er dálítið af hrútaberjum. Besta berjalandið er hér allt í kringum túnið og hér er allgott land til garðræktar.

Jurtalíf er hér mjög fjölskrúðugt og því

Á Úlfjótssvatni á fimmta áratug síðustu aldar. Mynd: Hermann Ragnar Stefánsson.

gott um jurtir til söfnunar. Náttúruvegurinn er mikil og fjölbreytt og landið í kring gott til lengri og skemmri gönguferða og stangaveiði.

- 9- 69 manna bílar
- Óvissuferðir
- Starfsmannaferðir
- Allir bílar eru með öryggisbeltum

Teitur Jónasson ehf
Hópfærðabílar
S:5152700

www.teitur.is

info@teitur.is

Fyrstu árin:

Á ónýtum dýnum í lekum tjöldum

Hér skulu nefnd nokkur minningarbrot frá fyrstu árum skátastarfs að Úlfljótsvatni og er stuðst við greinar er Jónas B. Jónsson fyrrverandi skátahöfðingi og frumkvöðull uppbyggingarinnar á Úlfljóts-

vatni ritaði í Skátablaðið á árunum 1941-1950.

■ Jörðin var (og er í dag) í eigu Reykjavíkurborgar sem keypti hana til þess að eignast vatnsréttindin í Soginu.

Frumkvæðið að því að skátar fengu jörðina til afnota átti Helgi Tómasson þáverandi skátahöfðingi og samdi hann við bæjarstjórn Reykjavíkur um að lána Bandalagi íslenskra skáta jörðina um óákveðinn tíma endurgjaldslaut. Jörðin var síðan afhent BIS vorið 1941. Þetta er upphafið að starfsemi skátahefingrarinnar að Úlfljótsvatni.

■ Starfsemi skáta að Úlfljótsvatni hefst síðan 24. maí þetta ár þegar nokkrir skátar, flestir úr Skátafélagi Reykjavíkur, fóru austur til þess að undirbúa og setja upp tjaldbúðir er standa átta allt sumarið. Þann 27. maí komu síðan drengirnir, 9 talsins, 5 skátar og 4 ylfingar til dvalar. Síðar um sumarið komu fleiri og voru flestir 14 talsins en auk þess dvöldu nokkrir skátar þar í sumarleyfum sínum.

■ 15. apríl 1942 var hafist handa við að byggja fyrsta skólann sem skátar reistu á staðnum og nefndu Skátaskólann. Þessi skáli stendur ennþá og gengur í dag undir nafninu Gilwellskálinn og var hann teiknaður af Einari Erlendssyni húsameistara og var húsið vígt annan dag hvítasunnna, 25. maí. Um þá helgi voru 70 skátar, drengir og stúlkur á Úlfljótsvatni við ýmis konar vinnu, s.s. skátabyggingu, undirbúning undir sumarstarfið og að mála að utan kirkjuna og bæjarhús. Var ólíkt staðarlega heim að líta en áður var.

■ Skátaskólinn hófst síðan 29. maí og stóð í rúma 3 mánuði. Alls voru nemendur 47, þar af 6 sem dvöldu ekki allan tímann, 33 voru skátar, en 14 ylfingar. Foringjalið skólans var svo skipað: Jónas B. Jónsson, Björn Stefánsson, Páll Gíslason, Hallgrímur Sigurðsson og Jón G. Sigurðsson.

■ Þetta sumar höfu kvenskátar starfsemi á Úlfljótsvatni. Dvöldu þar alls 12 telpur undir stjórn Aðalheiðar Thorarensen. Þær héldu til heima á bænum. Rétt er að geta þess hér þótt ekki snerti það skátaskólann beinlínis að þetta sumar voru tvö fjölmenn skátamót að Úlfljótsvatni. Voru þau haldin í svonefndri Borgarvík. Dvöldu flestir nemendur skátaskólans á mótinu.

■ Það hafði komið í ljós hið fyrra sumar (1941) að nauðsynlegt var að fá gólf í tjöldin. Var því snemma um vorið (1942) hafist handa um smíði tjaldbotna. Var það mikið verk og seinlegt. Þegar gólfir voru komin í tjöldin litu þau út sem snyrtilegar stofur og voru hýlegar vistarverur. Þá hafði skátahöfðinginn fengið margar dýnur frá Rauða krossi Íslands, en dýrnarnar höfðu lent í bruna og voru taldar ónýtar.

■ Sumarið 1942 voru kýmarnar á staðnum 6 að tölu og voru að öllu leyti hirtar af drengjunum sjálfum. Mjólkuðu þær nægilega handa skólann.

■ Sumarið 1943 hófst hinn eiginlegi skátaskóli kvenskátala. Reistu þær tjaldbúðir fyrir ofan bæinn og bjuggu telpurnar þar, en eldhús var heima í bænum og var þar einnig matast. Þarna dvöldu 16 telpur allt sumarið en auk þess margar um skemmiri tíma. Foringjarskólanna var Borghildur Strange.

■ Haustið 1943 var ákveðið að skátarnir tækju búskapinn á staðnum í sínar hendur. Var það stórt spor og nú þegar lítið er til baka má segja að það hafi ekki

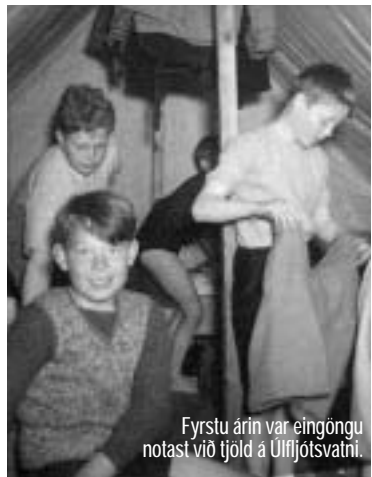

Kvenskátar við annan braggann sem enn í dag myndar KSÚ skólann. Mynd: HRS

verið giftudrjúgt. En þá óraði engan fyrir þeim erfðleikum sem fram komu þegar fram í sótti. Jónas B. Jónsson lét nú af forstöðu drengjaskólans.

■ Sumarið 1944 tók Ingólfur Guðbrandsson kennari við forstöðu drengjaskátaskólans. Aðstoðarmenn hans voru Hermann Ragnar Stefánsson, Hjörleifur Sigurðsson og Magnús Pálsson. Borghildur Strange veitti kvenskátaskólann forstöðu en með henni voru Helga Áberg, Margrét Matthíasdóttir, Ástríður Guðmundsdóttir og Margrét Magnúsdóttir. Nemendur sem voru allt sumarið voru um 20 en auk þeirra margar um skemmiri tíma.

■ Um haustið hófst fyrsti foringjaskólinn á Úlfljótsvatni. Var hann á vegum BIS sem fól S.F.R. að annast um allar framkvæmdir. Foringjaskólinn stóð í 8 daga og var fyrir sveitar- og flokksforingja. Um 30 foringjar sóttu skólann en Bendt Bendtsen skipulagði skólustarfið.

Fyrstu árin var eingöngu notast við tjöld á Úlfljótsvatni.

■ Snemma vors 1945 var ákveðið að byggja fyrir starfsemi kvenskátanna. Hafði skátahöfðingi forgöngu um það og útvegðaði til þess tvo hermanskála, vel vandaða. Voru fengnir smíðir til þess að reisa þá og voru þeir tilbúnir seint í júní. Gat því skóli kvenskátala ekki hafist fyrr en 19. júní. Dvöldu þar um sumarið 24 fastir nemendur. Þetta sumar var ákaflega votviðrasamt og þar eð tjöldin voru nú fjöggra ára, héldu þau illa vatni í svo langvarandi rigningu og láku allmikið. Margra ræða var leitað til úrbóta en allt kom fyrir ekki. Lá fatnaður drengjanna undir skemmdum. Veðráttan hamlaði mjög allri starfsemi skólans.

■ Sumarið 1946 varð sú breyting á skólustarfinu að báðir skólarnir voru settir undir eina stjórn og var frú Áslaug Friðriksdóttir félagsforingja, forstöðukona. Öll matseld fór fram í kvenskátaskólann og mótuðust drengirnir þar. Tjöldin voru öll meira og minna eyðilögð og sváfu drengirnir í suðurenda skátaskólans og voru engin tjöld uppi þetta sumar. Minni aðsókn var að skólannum þetta ár en áður og má vafalaust rekja orsökina til hins slæma

tíðarfars sumarið áður og þess hve tjöldin voru slæm. Alls dvöldu á skólannum 15 telpur og 19 drengir. Krakkarnir störfuðu nokkuð að bústörfum enda var veður hagstætt og hin bezta samvinna við bústjórann.

■ Búskapurinn gekk illa sumarið 1947 enda óhagstæð tíð. Heyfengur varð sem enginn enda lá taðan á túninu hrakin og ónýt. Seint í ágúst fór ráðsmaðurinn og var þá það ráð tekið að kýmarnar voru fluttar burt og komið fyrir í fóður að Korpúlfsstöðum.

■ Skipan sú, er höfð var á skólannum hið fyrra sumar, að hafa drengja- og telpna skólann saman, þótti ekki gefast sem skyldi og var því breytt um til hins fyrra fyrirkomulags sumarið 1947. Frú Hrefna Tynes félagsforingja, tók að sér forstöðu kvenskátaskólans. Á kvenskátaskólannum dvöldu alls um 40 telpur en þar af voru aðeins 12 allan tímann.

■ Björgvin Magnússon veitti drengjaskátaskólann forstöðu þetta sumar. Nú var ráðin stúlka til þess að annast matreiðslu og var það Sigurmunda Hannesdóttir. Alls voru um 30 drengir á skólannum en þar af rúmlega 20 allan tímann. Drengirnir bjuggu í tjöldum, dökku toppjöldum. Þau eru að vísu hlý og örugg fyrir regni en leiðinleg til íbúðar vegna þess hve dimm þau voru. Lítið var unnið að bústörfum enda engar aðstæður til þess. Um haustið var sveitar- og flokksforingjaskóli á Úlfljótsvatni á vegum BIS og stóð í 8 daga. Skólann sóttu 17 foringjar. Aðalsteinn Júlíusson veitti skólann forstöðu.

■ Veturinn 1947-48 var bujörðin Úlfljótsvatni í eyði og lítil búskaparhugur hjá forráðamönnum skátaskólans. Þessi 4 ár hafði búskapurinn gengið illa með afbrigðum. Enginn ráðsmannanna ilengdist og því varla von að vel færi. Engar horfur voru á að úr raknaði með bústjóra. Meðalaldur nemenda hafði lækkað mjög tvö síðustu sumurinn og þyddi það að minni afkastu mátti vænta til bústarfa. Var því horfið að því ráði að leigja jörðina og hætt búskap. Var sem þungu fargi létti af okkur sem með þessi mál höfðum farið en þó blandið eftirsjá, því að um sinn er að mestu horfinn sá möguleiki að skátaskólinn geti sinnt því hlutverki sem honum var í fyrstu ætlað, sem sé að vera vinnuskóli fyrir framleiðslustörf og skapa um leið þá aðstöðu að skólannemendur gætu að meira eða minna leyti lifað á eigin framleiðslu, að nokkur hluti vinnunnar væri arðbær.

Aðsókn að skátaskólannum 1948 var mikil og vart hægt að sinna umsöknum enda var skortur á svefntjöldum. Meginhluti af nemendum eru ljósálfar og ylfingar. Alls munu dvelja á skólannum um 40 telpur og 50 drengir.

ESJA
KJÖTVINNSLA

LAMBKJÖT Kjötvinnslan Esja. FOLALDAKJÖT
NAUTAKJÖT Dugguvogi 8, 104 Reykjavík. DAKJÖT
KJÜKLINGUR VILFRÁÐ HANGIKJÖT
SKINKA SÚRSTRÖNGUR KÆFUR
HAMBORGARÞUFF PATÉ

sími: **567 6640**
fax: 567 6614.

Kjötvinnslan Esja er allhiða kjötvinnsla sem býður upp á almenna kjötvör, álegg, paté eða allskyns forsteiktur kjötvörur. Kjötvinnslan Esja er einn stærsti mótuneytisbyrgir landsins og gerir fóst verðtilboð til mótuneyta og veitingastaða. Verslið þar sem fagmennskan er ríkjandi og einungis er notað fyrsta flokks hráefni.

Velkomin í Hveragerði
Blómstrandi bæ

Upplýsingamiðstöð Suðurlands
Bersudmörk 2, 810 Hveragerði,
Sími: 483 4601, Fax: 483 4604,
Netfang: tourinfo@hveragerdi.is,
www.hveragerdi.is/info

Sundlaugin Laugaskarði
810 Hveragerði
Sími: 483 4113

Hverasvæði í miðbænum
Símar: 483 5062, 899 2420

Tjaldsvæðið Reykjamörk
810 Hveragerði
Símar: 483 4601, 898 4601
Bálmgr 229W, heim WC, óskot WC,
álfing, áfylling, þvottast, þurrkast

www.hveragerdi.is

Úlfljótswatn í dag:

Útilífsmiðstöð fyrir skáta, einstaklinga og hópa

Úlfljótswatn er í Grímsnes- og Grafningshreppi, skammt frá Ljósafossvirkjun, u.þ.b. 70 km frá Reykjavík. Lengst af var aðkoman frá Ljósafossvirkjun eða í gegnum Grafninginn, en eftir að Nesjavallaleiðin var opnuð hefur hún verið mjög vinsæl yfir sumartímann. Jörðin er í eigu Reykjavíkurborgar (Orkuveitu Reykjavíkur) en skátahreyfingin á Íslandi hefur haft hluta af landi hennar á leigu frá 1941. Í dag er reksturinn og eignirnar á staðnum sameign landssamtakanna, Bandalags íslenskra skáta og samtaka skátafélaganna í Reykjavík, Skátasambands Reykjavíkur. Fram undir síðustu ár var ávallt talað um Úlfljótswatn en heppilegt þótti að gefa miðstöð skáta samheiti og varð heitið Útilífsmiðstöð skáta Úlfljótswatni fyrir valinu.

Úlfljótswatn hefur frá upphafsárum verið aðal útivistarþæktistöð skáta á Íslandi. Þar hafa skátar haft miðstöð fyrir foringjaþjálfun, skátamót og sumarþúðir. Skógræktarfélag skáta við Úlfljótswatn hefur í tvo áratugi staðið fyrir mikilli landgræðslu á svæðinu. Gróðursettar hafa verið tugþúsundir trjáplantna af ýmsum tegundum í landinu.

Mikil uppbygging hefur átt sér stað á staðnum. Fram undir síðasta áratuginn var staðurinn fyrst og fremst byggður upp með sumarþúðir í huga og því var áhersla lögð

Við vatnið er bátaskýli og bryggja. Veði er í vatninu auk þess sem kanoar og kajakar eru á staðnum.

á svefn- og eldhúsrými. Uppbyggingin átti sér stað á tveimur svæðum. Svæðið nær vatninu er nefnt DSÚ (Drengjaskátaskóli Úlfljótswatni). Fyrsti skálinn „Gilwellskálinn“ var byggður þar 1942. Hitt svæðið er nær fjallinu og er nefnt KSÚ (Kvenskátaskólinn Úlfljótswatni). Nokkrum árum síðar voru byggðir þar tveir bragar sem enn standa og nýtast vel. Á áttunda áratugnum var síðan hafist handa við byggingu tveggja veglegra skála við hlið Gilwellskálans og gengur sá eldri undir heitinu DSÚ og sá nýrri JB (eftir frumkvöðlinum Jónasi B. Jónssyni). Húsnæðisaðstaðan er því til fyrirmyndar og nú er hægt að hysa allt að 100 manns í svefnadstöðu. Mjög góð aðstaða er til eldunar og neyslu matar og auk þess er leikjaskáli og salur fyrir fundi, kennslu o.fl.

Aðstaða til útivistar er hreint frábær og margar skemmtilegar gönguleiðir í nágrenninu. Síðustu ár hefur staðurinn verið opnaður almenníngi og hefur aðsóknin farið vaxandi ár frá ári. Ekki er lögð áhersla á að almennt tjaldsvæði sé um að ræða heldur er þetta útilífsmiðstöð þar sem einstaklingar sem og hópar geta komið og tekið þátt í fjölbreytum útilífsviðburðum, farið í gönguferðir um nágrennið, siglt um vatnið, veitt, klífrað í klífurtorni, leikið í þrautabrautum og margt

fleira og dvalið á staðnum dagstund eða lengur í tjaldi við bestu aðstæður gegn vægu verði.

Útilífsmiðstöðin á Úlfljótswatni stendur að margvíslegum viðburðum á staðnum. Yfir vetrarmánuðina eru þar Skólubúðir og eiga allir grunnskólar landsins kost á að senda nemendur í búðirnar í einn eða fleiri daga. Þetta nýta sér fjölmargir skólar, þar með taldir flestir grunnskólar Reykjavíkur. Á sumrin standa Sumarþúðir skáta öllum börnum opnar og er boðið upp á nokkur mismunandi námskeið eftir aldri þátttakenda. Þá er útivistarsvæðið opið almenníngi yfir sumartímann og jafnframt er boðið upp á fjölbreytta aðstöðu og dagskrá fyrir skilgreinda hópa sem mæta á staðinn í dagsferðir eða í lengri tíma, s.s. ættarmót, fyrirtækjaferðir, skólaferðir, ferðir leikskólubarna o.fl.

Á síðusta áratug hafa um tveir tugir þúsunda barna komið til dvalar að Úlfljótswatni. Margir eiga þaðan góðar minningar og margir koma aftur og aftur og aftur. Um þessar mundir fagnar staðurinn 60 ára starfi á staðnum og í tilefni af því er þessi kynning sett saman. Tilgangurinn er að rifja upp gömul kynni og stofna til nýrra. Allir eru velkomnir á Útilífsmiðstöð skáta Úlfljótswatni.

Klífur- og siglturninn vinsæli.

Margbreytileg aðstaða og dagskrá

Útilífsmiðstöð skáta Úlfljótswatni er aðal þjálfarnamiðstöð skátahreyfingarinnar og hefur verið svo í áraraðir. Stór hluti af námskeiðahaldi hreyfingarinnar fer fram á staðnum. Skátafélög landsins fara með skátana sína þangað í stærri og minni útilegur í skálunum eða á tjaldsvæðunum. Á staðnum halda skátar reglulega landsmót sín og var síðast haldið þarna landsmót skáta árið 1999 og voru þá um 4000 þátttakendur á mótiinu í vikutíma og næsta landsmót skáta mun verða á staðnum árið 2005. Næsta sumar mun verða haldið

KSÚ skálarnir samanstanda af tveimur bröggum og viðbyggðri svefnalmu.

Gilwell-, DSÚ- og JB skálarnir.

„Strytan“

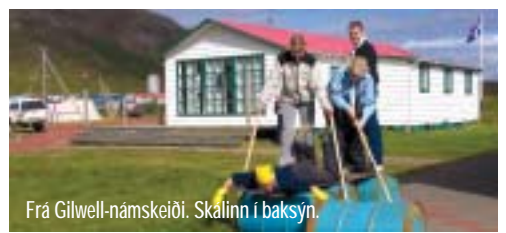
alþjóðlegt skátamót eldri skáta, Nordjamb 2003, með um 500 þátttakendum víða að úr heiminum og er mótið haldið þarna þriðja hvert ár. Staðurinn hefur árlega skipulagt útihátið fyrir fjölskyldur um Verslunarmannahelgina og hefur fjölgað þar ár hvert. Fjölmargar björgunarsveitir landsins halda námskeið og aðra viðburði á staðnum og með aukinni uppbyggingu hefur áhugi þeirra farið vaxandi.

Stöðug uppbygging er í gangi til að auka fjölbreytnina. Þessa dagana er verið að útbúa nýjar tjaldflatir norðan við mótskliðið

inn á flatirnar. Þá er jafnframt unnið að tvöföldun vatnasafarisins inn við KSÚ og mun þar myndast mjög skemmtileg vatnsaðstaða fyrir yngri kynslóðina. Í vetur og á vordögum er stefnt að uppsetningu fyrstu „háloftabrautarinnar“ sem mun tengjast klífurturninum. Fyrir þá sem ekki vita er háloftabraut virkilega ógrandi þrautabraut þar sem þátttakendur glíma við ýmsar þrautir í 3-8 metra hæð og auðvitað verður ítrasta öryggis gætt. Ýmislegt fleira er í undirbúningi sem kynnt verður á síðari stigum.

Gilwell

Merkur áfangi í sögu skátaskólans var stofnun Gilwell-skólans árið 1959. Þá hófust alþjóðleg foringjanámskeið, Gilwell námskeið, kennd við Gilwell-Park á Englandi þar sem Baden-Powell kom þessum námskeiðum af stað árið 1919. Flest Gilwell námskeið hafa síðan verið haldin að Úlfljótswatni í elsta

Frá Gilwell-námskeiði. Skálinn í baksýn.

skálanum sem kenndur er við Gilwell námskeiðin. Rúmlega 700 skátar hafa tekið þátt í Gilwell námskeiðum frá upphafi.

Grímsnes- og Grafningshreppur

Félagsheimilinu Borg,
801 Selfoss

Símanúmer: 486 4400

Fax: 486 4490

tölvupóstur: gogg@gogg.is

heimasíða: www.gogg.is

Sorphirðan ehf.

Almenn sorphirða,
gámaþjónusta,
götusópun,
gangstéttarsópun
og sandblástur.

Sorphirðan ehf.
Dælengi 8
800 Selfoss

KÓPAVOGSBÆR

